

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 32

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 7. august 1943

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárid

17. árg.

Prógvini fyri, at fólkaflokkurin er hin ónationalasti flokkur í Føroyum liggja í:

hansara svíkjan av nationalum høvuðsmálum í royndarstundum,

hansara avnationaliserandi privatkapitalistisku ella privatistisku talu og agitatión í bløðum, á fundi og manna millum.

Orðið nationalur kemur av natió og merkir, at ein unnir natiónni, tjóðini t. v. s. øllum fólkinum, heildini, landinum væl, best, framm um tann tilfelduga útlenska ella innlenska einstaklingin, einstaku ríkmenningar og veldisharrarnar.

Royndarsteinurin fyri um tú í tínum politikki í rót og runni er nationalur liggur so stutt í um tú unnar landinum, tjóðini, øllum fólkinum best, fyrstarættin fram um tann einstaka stórmannin við serrættindum og framihjágóðum.

Vit vilja út frá hgsari grundreglu fyri einari náttúrlari stöðu og sinnalag vísa á — ikki við uppástandum, men við prógvum — at fólkaflokkurin í síni veru, rót og runni er ónationalur.

I

Hvør skal eiga prestagóðsið og kongsgóðsið? Teir einstaku privatu? Státurin? Ella lögtingið, t. v. s. landið, heila Føroya fólk?

Ert tú nationalur svarar tú:

Løgtingið!

Men hvat svaraði formaður fólkafloksins, Jóanes bóndi Patursson?

Javnaðarmenn á tingi settu fram uppskot um, at kongsgóðsið og prestagóðsið skuldi verða lögtingsins.

So ónationalur var fólkaflokshevdin tá, at hann hoknaði í kneinum,

orkaði ikki at reisa seg til atkvøðugreiðslu. Hann sat og var við til at fella hetta, fella hetta fyrsta grundleggjandi náttúrliga mál, ið var relst á tingi.

Eingin nationalur Føroyingur, allraminst nakar fiskimaður og arbeiðsmaður, kann, vitandi um hesa náttúrliga ógerð, geva fólkaflokkinum sína atkvøðu uttan at kenna seg sum nationalan svikjara.

II

Hvør skal eiga bankalagið (bankvesinið) í Føroyum, ágóðan av arbeiðsins sveitna? Teir einstaku pengamenninir í Føroyum og í útlandinum ella lögtingið, landið alt fólkið?

Ert tú nationalur, hevur tú bara eitt svar:

Løgtingið, landið, alt fólkið.

Men hvussu er stöða fólkafloksins?

Tá ið javnaðarmenn í seinastu tingsetu settu uppskot fram um

at seta lögtingsbankan, »Oyggja-bankan«, á stovn við serrættindum til veksan av allari fremmandari valuta, ið so við og við vildi geva lögtingsbankanum alla bankforrættning í Føroyum, tá bardist fólkaflokkurin sum ein varga-flokkur imóti, at hetta skuldi henda. Saman við sambandsflokkinum feldi hann hetta nationala stórmál.

Flokkurin segði her sum hann sigur í øllum førum:

Hin einstaki pengamaðurin, veri hann Føroyingur, Dani, Breti ella Kinamaður, hann skal eiga fyrstarættin framum lögtingið, landið, alt Føroya fólk!

III

Hvør skal eiga ágóðan av tryggingini av Føroya skipum, bátum, húsum, virðum og amboðum, teir útlendsku tryggingartrustarnir ella Føroyar, tingið?

Ert tú nationalur í rót og runni svarar tú:

Føroyar.

Tá ið javnaðarmenn fingu sjálfstýrismenn og sambandsmenn at ganga við til við lóg at seta,

at øll trygging skuldi vera í Føroyum reisti fólkaflokkurin eitt brótandi hav av mótsæðu. Hann

aftraði seg ikki við at »alliera« seg við útlendskar peningatrústar fyri at trýsta og kroysta tingið til at lata einkartryggingina falla, so privatir sum útlendskir trústar her eftir sum higartil kundu sleppa at súgva peningin út av Føroyum.

Men tí betur taptu teir hin ónationali flokkurin her.

IV

Hvør skal eiga hilt seguliga staðið Tinganes, útlendskur peningamaður ella tingið?

Ert tú nationalur er bara eitt svar:

Løgtingið!

Men hvat sigur fólkafloksformaðurin?

Tá ið javnaðarmenn lögdu málið á ting um keyp av Tinganesi og settu fram uppskot um tað, vildi Jóanes bóndi Patursson, fólkafloksformaðurin ikki greiða atkvøðu fyri tí.

Hann gjørdi ta ónationalu gerð at ganga saman við sambandinum at fella uppskotið um, at tingið skuldi keypa okkara dýrmætasta seguliga stað (samanber tingtiðindi frá 1931, síðu 154—155).

V

Hverjum er sterri heiður at læna, tí almenna, skapa stovnar og miðstúðlar fyri øll fólkið, ella bara sínum trengu privatu interessum.

Ert tú nationalur, vilt tú svara: **Tí almenna!**

Men lesur tú fólkafloksins málgegn, »Dagblaðið« og »Nordlýsið«, og lurta tú eftir fólkafloksins

oddafiskum, sær og hoyrir tú ein prædikustreym, ið fordæmir alt, ið er alment, allramannaogn, sum veikt, skilaleyst, spillandi og skaðiligt.